

Latweefchu Awises.

Nr. 26.

Zettortdeenâ 30. Zuhni.

1860.

Awischn - sinuas.

Rihga. 16tâ Zuhni aistreisoja zeenigs General-Gubernatera lungs Wirfts von Suworow us Leepaju.

Leepaja nonahzîs 19tâ Zuhni (Keiserifkla Augstiba) Leelwirfts un Krohna-mantineels.

Saratowas aprinki (200 werstu plattumâ) 26tâ Aprilt fohti neganta wehtra bijuse, kas loh-gus fadaustjuse, flehgus iszehluse, basnizahm un zittahm ehklam juntus norahwuse, schohgus (feh-tas) apfweeduse un pee Saratowas ween 50 fug-gus fadraggajuse. Sclahdes pee fcheem fuggeem effoht lihds 200 tuhft. rubk.

Kiewe. Dnepra uppe tâ pahrschubduse, ka 145 nammi uhdeni stahwejschi, bet paldees Dee-wam tik weens no teem isphstihstis tappis. Zif ta zitta sflahde istaisa, fo pluddi padarrijuschî, wehl naw sinuas.

Ufowas juhmallâ buhfschoht jaumu ohstas-pilsatu „Temrjub“ buhweht.

Sewastopolé effoht taggad 10 tuhft. eedfih-wotaji (preelsch pilsata isphstifchanas 40 tuhft.), druppas effoht aishwestas prohjam, un nu fahloht pilsatu no jauna buhweht; buhfschoht schim jaunam pilsatam 45 leelas un 17 masakas eelas un 12 daschadi platschi.

Wildbadé nonahkuse nefenn muhsu augsta Kunga un Keisera mahte Aleksandra Weodoro-wna weffelibas awotôs masgatees. Buhfschoht tē lahdas neddelas awilft.

Baden-Badenes pilsatâ fanahkuschî 6tâ Zuhni Badenes Leel-erzoga pilli: Salschu, Baijeru, Annoweres un Wirtemberges Kechnini, Leel-erzogs no Salschu-Weimares, Erzogs no Salschu-Koburg-Gothas, Nassauas Erzogs, Pruhfchu Prinz-waldineels un Sprantschu Keisers Napoleons. Schinni

fa-eeschanâ Napoleons Prinz-waldineekam un teem zitteem Wahzsemmes waldineekeem isteizis, ka tas prett Wahzsemni tik meera un draudfibas dohmas turroht. Wahzsemmes waldineeki atkal wiffadi ar Napoleonu itt laipnigi isrunnajaschees. Wiffi zerre, ka schi fa-eeschana buhs Wahzsemmei un Sprantschu semmei par apmeerinaschanu.

Italia. Walfts-beedriba pirkuse par to naudû, fo ta falassijuse, preelsch Garibalda 11 fuggus, — 4 Galantè, 4 Amerikâ un 3 Sprantschu semmè. Dauds baggati Galendexi (no augstas kahrtas) effoht no labba prahta nogahjuschî ar „Waschintona“ fuggi us Siziliu Garibaldim paligâ. Schis fug-gis effoht ar Galendereem tâ peebahsts bijis, ka tee ne warrejsuschî fehdeht, un teem bijis gan drihs arweenu jastahw un no karkuma leelas mohkas jazeesch. Garibaldis grihb wiffi Italiu weenâ leelâ walfti faweenohht. Palermas pilsats irr tâ isphstihstis, ka sflahdes effoht (pebz muhsu naudas) lihds 60 milj. rubkeem. Taggad wiffi tur fleidsahs daschadas waija-dsibas eepirkt, fo tee zaur dauds neddelahm ne warreja darriht. Wiffôs lohgôs eckahruschî Garibaldim par gohdu karrugus. Neapeles waldifchana isfoh-lijuse par Garibalda galwu 30 tuhft. dullatus. Dauds Neapolitaneri no augstas kahrtas nonah-kuschî pee Garibalda us Siziliu, un wiufsch no teem waldifchanu tur ezehlis.

Konstantinopolé 14tâ Zuhni nodegguschas 200 ehkas un magafihnes. Sclahdes effoht lihds 3 milj. rubku.

Beirute. Pee Libhanas kalneem fazehlees karsch stary Drusu un Maronitu tautahm. Lihds 30 fahdschas effoht nodedsinatas. Zaur sfschu-tahrpu kohpfschanas isphstifchanu effoht 50 milj. pranku sflahdes.

Sprantschòs bij nesenn diwi jauni puifchi pee nekrufchu lohsefchanas zeddeli iswilufchi, fa teem ja-eet saldats. Tur tam, kas gribb ispirktees, jamakfa 500 rubki. Til dauds naudas ne turredami wiini eelikka awisès, fa buhfoht tahs meitas prezzeht, kas wianus ispirkteht, fohli-dami mibligi wihri un kreetni maifes pelnitaji buht. Bet turkluft tee arri fazzija, fa tiffai tahdas meitas lai wianus ispirkteht, kas naw nesmuffas un kauschu wallodàs eenemtas. Woi nu wiineem kahdas ispirzejas raddufchahs, to wehl ne sinnam; bet to sinnam, lai arri dauds jittas labbas leetas Sprantschòs lehtakas fa pee mums, fa tè atkal puifchi dauds lehtaki fa tur. Tur puifis par sewi praffijis 500 rubtus; pee mums, lai kahda meita arri buhtu eegreifi augusi, lai ta arri buhtu kauschu wallodàs eenemta, — kad wianai tiffai weens fimts rubtu, tad sinnam fa wainaks wianai mattus nograust ne dabbuhs. —e.

Sprantschòs nokahwe kahds wihrs fawu raddineeku, gribbedams kahdu daku no wianaa mantas dabbuht, — un tam akmini peefehjis eemette to dsikka dihki. Nofstais nu bij pasuddis, bet tapeh; fa neweens ne sinnaja fur tas bij palizzis, wianaa mantu wehl til ahtri ne dallija. Slepława ne gribbedams til ilgi gaidiht, gahje pee teefas un fazzija: „Es atraddu dihki kahdu noslibufchu zilweku, un fa rahdahs tas gan buhs mans raddineeks. Winfch pats irr noslihzinajees, jeb zits kahds to buhs nogallinajis.“ Nu gahje teefas lungs ar fawu fullaini noslibufcho apluhfoht. Sullainis peegahje pirmas pee dihka, bet ne warreja neko eeraudfibt, ir teefas lungs ne warreja nekahdu zilweku dihki redseht; jo nokautais gulleja dihka dibbenà. Tè nu teefas lungam eeahje prahta, fa peedewejs gan pats buhs tas sleplawa. Winfch tapeh; to peefauze kluft un fazzija: „Kur tad irr juhfu raddineeks?“ „Tur dibbenà es redsu wianaa fwahrku fuhri, atbildeja fchis.“ Teefas lungs nu fazzija: „Zums irr pahreeku gaischas azzis, — bet woi tad naw tà, fa tas, kas wianu tur irr eemettis, to gan warr redseht, bet zits, kas to ne irr darrijis, to ne warr redseht?“ Slepława fahje

fawu pafchà wallodà fawaldsinatees, un ne bij ilgi, tad bij ja-isteiz tas grehka darbs. — Mantas eefahroschana irr wiffa kauna fakne, tapeh; fargees no tahs. J. R.

Badda behdas Widsemmè un Zggannu femmè no 1695ta libdi 1697tam gaddam.

No dauds grubtahm peemekleschanahm, kas reisu reisehm Widsemmè un Zggannu femmè bijufchas, irr tahs badda behdas Sweedru Rehnina Kahra XI. beidsamòs waldschanas gaddòs gan tahs breefmi-gakas. Tà raksta Tehpatas Awises („Inland“). Kahdà wezzà atrastà grahamatà, fo basnijlungs kelchs, kas fcho badda laiku pats peedsihwojis, farokstijis, tohp par schahm badda behdahm tà stahstihis: Zaur aukstu leetu, kas no Zahneem libdi Mikkeleem 1695 arweenu lihje, isnihle ne ween wiffa lohpu-barriba, bet arri waffarajs. Trihs neddetas peh; Zehlabeeem fahle rudsus ptaut. Leelaka daska meeschu gahje zaur nakts-falnahm pohstà; tàpat bij ar sirneem, puppahm, grikkeem, dahrsa faknehm un augkeem. Zaur fehklas truhkumu dauds weetas seemas lauki tappe Mikkelòs apsehti, dauds lauki palikke pawiffam ne-apsehti, un kas bija eefehs, tas flikti eesehle.

Zaw 1696ta gadda eefahlumà rahdijahs nahkams bads. Maises truhkums pee laudim bij til leels, fa no teem ne warreja glahbtees, jo wiffi luhdse un brehze peh; maifes. Dauds stipri un weffeli zilweki gahje no weenas mallas us ohtru, ar affarahm luhgdami tohs par deenifchku maifi pee darba nemt. Dauds no badda palikke glufchi melni un til nespehziggi, fa tee pee femmes kritte. Bet bads palikke iddeenas leelaks, jo zaur daudskahrtigu leetu 1696ta gadda fehjumi gahje pohstà, tà fa dafchs ne zettortu jeb peektu daku fawas fehklas atdabbuja. Katrs bij ismiffis, un wiffi darbi apstahjahs. Kalpi un kalpones dutfcheem tappe atlaisti. Tee nu klendereja apfahrt un melleja zaur ubbagofchanu un fagschanu fawu dsihwibu ustur-reht. Wafz labbibas krahjuminfch ahtri bij istufchohts un nu eefahlahs tas breefmi-gakais bads,

kurta breefmas ne warr aprakstihyt. Stipra falna 1697ta gadda eesahkumâ padarrija nelaimi wehl leelaku. Wiffas pamilijas schfirahs. Pilsatôs, zek mallâs, wiffur bij behdas un brehlfchana dſir-dama. Isfalkuschi melleja ar drabbinahm, pella-wahm, fuhdeem un zittahm tahdahm leetahm fawu dſihwibu glahbt un uſturreht. Zitti ehde noſprah-guſchus firguſ un zittus ſprahguſchus lohpuſ. Wehl zitti zilweki tappe atrasti pee lihkeem, no kuz-zeem tee gabbalus nogreese un ehde. Dauds, kas jaw pee mirſchanas bij, luhſe teem til kneepadda-tas galwas leelu maifeſ gabbalinu doht, un kad tee kummofu muttê nehme, tad tee pakritte pee ſem-mes un nomirre. Waldiſchana, muifchneeki un baſniſkungi dewe gan dauds dahwanas; bet preekſch tahda leela badda tas maſ ko palihdſeja. Zaur wiſſu ſeemu bij ne ween wiſſas kapſehtas, bet arri lauki, ſahdſchas, zekki un krumi pilni ar lihkeem. Zaur ſtipru ſalnu, ſneegu un baddu zilweki bij ne-ſpehzigi tappuſchi, kâ ka tee ne warreja lihkus ap-rakt, un tee palikke gulloht lihds pawaffaram. Tad tee weſumeem tappe leelâs bedrês ſegahſti un ap-rakti. Kâ tappe ar lihkeem us laufeem darrihts. Pilsatôs tee tappe tuliht glabbati. Narwas pilſata raktuhſe wehl atrohnahs rehkenuma gramata, kur par 849 lihku aprakſchanu, kas baddâ nomirruſchi, nauda irr maſjata. Kur nu wehl tee zitti pilſati pa wiſſu Widſemmi un Iggauunu ſemmi! Wiſſôs Wid-ſemmes un Iggauunu pilſatôs kôhpâ irr toreis kahdi 50 tuhſt. zilweki glabbati, kas baddâ mirruſchi. Tas pats badda pohſts bij toreis ir Bikanu ſemmê, kur arri kahdi 50 tuhſt. zilweki baddâ nomirruſchi. Tu nu redſi mihtais laſſitajs, ka wezzi laiki naw arweenu labbi laiki, kâ daſchs runna un dohma, bijuſchi, — bet daſchureis pohſta un behdu laiki.

3 i.

Weffelibas drauga padohmi.

V. Kahds wahrdinſch par wezzahm mahtem jeb behrnu-ſarehmejahn.

Behrni irr leela Deewa ſwehtiba, ko ne par naudu, nedſ par dahrgahm mantahm ne nopirkê,

kad Deews tohs ne dohd. — Ja mehſ winaus no Deewa ſchehligahm rohklam warram iſluhgt. — ak, kahda falda firdeſlihgmiba, kahds azzu preekſ-tas irr, kad muhſu mihtais behrus, ko Deews muhſu flehpt eelizzis, ar ſkaidru waigu, weffelu meefu un taiſneem lohzekeem us ſcho paſauli nah-zis zaur muhſu gudru palihdſibu! Sinnams, Deews ween irr muhſu behrninu weenigais glahbejs; bet mehſ tomehr arriſan nomannam ar aſſarahm, jif dauds behrninu aiſeet pohſtâ, kad paſchas mahtes ne ſinn, kâ jaturrahſ dſemdeſchanas laikâ un kad wezzas mahtes jeb behrnu-ſarehmejas ne mahſ ſa-wu ammatu.

Lihds ſchim mihtem Latweeſcheem gandrihſ pa wiſſu Kurſemmi bij japahrteek ar nemahzitahm wez-zahm ſeewinahm, kas pee labbas un kahrtigas dſemdeſchanas gan warreja behrninu pretti nemt un aploht; bet pee gruhtahm un ne-iſdewigahm dſem-deſchanahm Deewam ſchehl gan dauds, dauds behr-nini aiſgahje pohſtâ ne ween zaur to, ka wezza mahte ihſtenâ laikâ ne ſinnaja kâ glahbt, bet wehl wairak zaur to, ka wiana pehz wezzu lauſchu eera-ſchahm ar aplamu un ne-apdohmigu buhſchanu bes prahta ſawas rohkas peelikke. Ak, dauds dauds tahdu grehku eſmu peedſihwojis; eſmu redſejis, kâ tahda nemahzita bahba ar ſaweem nepuzzeteem, ne-tihreem naggeem ſeewinas meefu bij ſadraggajufe un kâ ihſtenſ ſlepkawa behrnina iſnahkuſchu lohze-lli atrahwuſe woi atgreesuſe nohſt un beidsiht, pehz padarrita warras darba, kad jaw mahte un behr-ninſch bij nobeigti jeb pee paſchas mirſchanas, — tad melleja daltera lunga padohmu. Dauds wehl warretu jums ſtahſtiht no tahdeem notikkumeem, bet — ſchi lappina naw leela un wehl gribbu ſa-wadi par ſcho lectu runnaht.

Iklatrs ſinn, ka labbi iſmahzita wezza mahte jaw daudſkahrtigi ſaunumu un daſchu nelaimi at-greeuſe nohſt, daſchu dſihwibu peſtijufe un tam tehnam, kas ar aſſaru pilnahm azzim nobehdajees ſtahweja pee ſawas ſeewinas gultas, rohkas ſaliz-zis un Deewu luhgdams ſawas firdeſ-bailês un nahwes behdâs — to gruhti un ar leelahm moh-kahm peedſimmuſchu, bet pehz ſkohlâs likkumeem iſ-

pestitu behrninu rohkās eedewufe, kad jaw nekah-das zerribas wairs ne bija.

Tapehz arri muhsu schelligais Kungš un Keisers eezehle Zelgawā skohlu, kur dakteru-teefas wezžakais, muhsu teizams gohdawihrs Dr. Bursch ismahza behrnu-fanehmejas. Tahm rahda ne ween feewisčka kaulus un wiffas pee dsemdefchanas waijadfigas pantas, bet arri zil daschadi behrnisch dsemde gull, kā tas zaur kaulcem teel dsihts, kā wezžai mahtei pee schihs woi tahs buhschanas fawas rohkās japeefek un japolihds un pee kahdahm wainahm bes kawefchanas jafanz dakteris. — Tā schihs feemas ne ween skohlā bet arri pee dsemdetajahm mahza zauru gaddu, kamehr tahs gruntigi behrnu-fanehmeju ammatā ismahzitas un tad beidsiht winnahm wehl dohd wiffas waijadfigas un derrigas ammata leetas un mannu Latweefchu walodā farakstitu mahzibas grahmatu, kas tahdahm mahzitahm behrnu-fanehmejahm arri pehz pabeigtas skohlas buhs ustizziga wadditaja un padohma deweja.

Sakki pats, mihtais lassitajs, woi tahdahm mahzitahm feewahm ne warrehs wairak ustizzeht, ne kā kaut kahdai nesaproschai jeb pahrgudrai wezženei, kas no tahdahm leetahm neneeka naw redsejuse un dsirdejuse, kas ne sinn, zil daschadas dsemdefchanu kahrtas, zil dauds wainas buhs glahbjamas un apkohbjamas pee dsemdetajas, pee jaunpeedsimmuscha behrna un feschās neddelās, zil dailsch un plahns zilwela auglis un zil lehti to smallo dwehseliti, wiffus speklus bes jehgas peeleekoht, ar lohpiščku buhschanu pehz wezžu bahnu eeraschahm warr isnihzinahm.

Schi ismahzifchanahs, tas irr teefa, naw weegla leeta. Aiseet labs laiks, cekam ismekle un isdibbina wiffas mahzibas zaur zaurim. Bet tapehz arri tikkai tahdas feemas mahza, kas irr saprattigas, ar mundru prahstu un webrigu galwu, kas mahl lassiht, gohdigi, ustizzigi, taisni, skaidri un mihtigi dsihwo un us fawu paschu rohku

jaw irr darbojuschahs behrnu-fanehmeju ammatā. — Tahdu feewinu gan atrohn ikkatrā pagastā; bet kad nu kungi, ne schelodami fawu naudu, lautineem gribb sagahdaht labbu wezžu mahli, kad useet tahdu feewinu, kas buhtu derriga un to prassa, woi buhtu nahzeja Zelgawā ismahzitees, — ko tu dohma, mihtais lassitajs, woi klausahs us tahdu schelligu un labstidigu kungu ar pateizigu sirdi? — Kas dohs! Ne tihl atstahst us kahdu gaddu mahjas buhschanu ar mihtahm zubzinahm; labbaki gribb, lai dascha feewina, daschs behrnisch zaur nesaproschanu dsemdefchanas laikā aiseet pohstā, labbaki gribb netihribā un tumfībā aiskrasni tuppeht un fahli ar maifi haudiht, ne kā tahdā gohdigā ammatā ismahzitees, pee faweem tuwafeem gohdu, pateizibu un daschu labbu graffi pelniht un baggatā pahrtifchanā dsihwoht. — To dsirdeht ne mas ne warr tizzeht, ka prahstigi zilweli tahdu leetu ne usnemem ar preeku un pateizibu; irr ko isbrinotees un nopuhstees un jafalka: Wai, af wai tahdai tautai, kur muhsu laikds wehl atrohn tik dauds wezžu paganu tumfibas! — Zitta feewa warr buht fazzihš: „Gribbetu gan mahzitees, bet — bihtstohs; buhs pa gruhti, ne warreschu gohdā pabeigt skohlu.“ Bet es tew falku: Naw teefa, naw neko bihtees! Pats esmu 1843tā gaddā Saldes aprinki 18 wezžas mahtes ismahzijas un pehrnajā gaddā ween Zelgawā irr 20 ismahzitas. Klauschi-na un prassi tahs, tad gan redsefi un dsirdesi, zil preezigas schihs feewinas irr un zil labbi tahm taggad kahjahs. Ne weenai ne buhs schehl un ta ne fazzihš: „Al, kaut jelle ne buhtu mahzifsees,“ bet flawehs scho skohlu, jo taggad tikkai atsiht, zil schi waijadfiga, lai ne samaita mahtes un behrninus, bet lai ar Deewa paligu labbi eet pehz skohlas mahzibahm un likkumeem.

Tapehz eita drohschi un preezigi us Zelgawās skohlu; galwoju, ka buhs labbi!

Dr. L. v. D.

Brichw drieseht.

No jubrmallas-gubernements augstas wabifchanas pusses: Collegienrath G. Blaeße, Senor. Zelgawā, tai 27. Juhnt 1860. No. 107.

Zannas sinuas.

Behterburgá neseññ fawada gohda maltite tiffle no Kreewu semneekem ween noturreta, prohti, tee semneeki tahs leelmahtes Drlawas Tschefmenfklas bija 300 kapulzejuschees kophá pee-minnas-fwehtklus noswinneht nelaiika Reelmahtei, kas jaw fenn kappá dufe, par to labbumu, ká ta fawus laudis, kas Behterburgá dshwo, brixwé laidufe. Schee 300 zilweki ne ween basnizá par mirruschas dwehfeli Deewu luhdse, bet arri gohda maltiti turredami, kur wifis dikti kluffi, fahrtigi un gohdigi gabje, arri 16 tuhft. rubelus sudr. famette preeksch faweem nodegguscheem tautas brabteem. Mahzees sché lassitajs: „Kas mihlestibu sehj, tas mihlestibu ptaus;“ un attal: „Ká ir semneeks proht pateizigs buht par gohda darbeem!“

Behterburgas Uwifes raksta, ka taggad par wifsu Kreewusemmi effoht 58 swehtdeenas skohlas preeksch wihrischkeem un 20 preeksch seewischkeem, kophá jaw 78 eeriktetas, un ka Pohkós effoht arri lihds 100 swehtdeenas skohlas preeksch wiffadeem ammatneekem.

Seepajas turwumá isdegge 27tá Septemberei, par paschu deenas laiku, diwi pahrtikluschu faimneeku mahjas (diwi Ahbari) itt gluschi, ka tillai weena rija un diwas pirtis wehl atlikfuschas. Ugguná effoht zehlees no stalleem, ais kurreem ká dohma, gan buhs saldats ar aisluhrtu pihpi bes wahla wehju laika gabjis. Nabbaga lautineem nu leelu leela fshahde un arri wifis lohpu ehdamais pelnu tschuppina fakritte. Dauds ne truhle, tad ir diwi behrni buhtu fadegguschi, kad ne buhtu kahds drohschs saldats, kad nams paschas pilnas leesmas degge, eelehjis pa lohgu un israhwis schuhpuli gullofchu behrnu lihds ar wirra schuhpotaju. Ta

leela wehja deht ne spehje neko glahbt, tadeht azzumirkli zilweku grubts nopelns pagallam, un nelaimige ar affarahm rohkas us debbesti pazehle un fauze: „Kungs, tu sitti, tu schehlo, palihdsi nu mums tulschineekem un behdu zeetejeem, lai mehs Terwi warram flaweht muhschigi!“

Odeffas leela pilfatá pee Melnas jubras, effoht Schihdi ween 1 tuhft. 12 rubl. famettuschi naudas preeksch teem nabbaga kristiteem zilwekem Sihria, kas zaur Durkeem breefmas un truhkumu redsejuschi. Zauki irr ko dsirdeht. Rahdahs, ka muhsu Pestitaja wahrdi peepildisees: „Duhá weens gans un weens gannams pulks!“

Wahzsemmé neseññ kahds ehrgelneeks Ludwigsburgá effoht istabas ehrgeles apstellejis, kas ká pulkstens effoht uswelkamas zaur maschinu un ar to wilkschanu pufs stundu warwoht us ehrgelehm bes mihschanas spehleht. Ehrgelehm effoht 2 manuales un pedahle, un winnas tillai 10 pehdas angstas un 7 pehdas plattas effoht. Walfs effoht gauscham mihliga.

C. F. S.

Seemas swehtki.

Seemas swehtki jau klah, kur attal wiffá kristigá draudse engelku dseefma atskannehs: „Gohds Deewam angstibá, meers wirs semmes, un zilwekem labs prahts.“ (Luhl. 2, 14). Seemas swehtki irr pateesi preeka swehtki: „Jo til kohti Deews to pasauli mihlejis, ka winsch fawu paschu weenpeedsimmuschu Dehlu irr dewis, ka wiffseem teem, kas tizz eelsch winna, ne buhs pasustees, bet to muhschigu dshwofschanu dabbuht.“ (Zahn. 3, 16). Bet schee swehtki arri tee weenige, kurrós dauds kristigi zilweki wehl mahru tizzigas dohmas turr, kas no paganu laikeem kristigá draudse pasleppen eewehrtuschahs, ká nikna sahle starp tweeschem;

bet kas taggad valdees Deewam, arweenu wairaf nihlft. Kad wezjee Keemeri un Greakeri gribbesa finnaht, kas us preekschu notiks, tad tee gabje pee farweem preeftereem, un fchee winneem woi no wehja puhfchanas jeb no lohpu eekschahm, fo tee kahwe, jeb ir no putnu streefchanas jeb no zittahm leetahm woi nu laimi jeb nelaimi fluddinaja. Tee nu bij pagani. Bet deemschehl ir daschi kristiti zilweki gribb seemas fwehtku laikâ paredseht nahkamû laimi jeb nelaimi un ar tahdeem mahau darbeem apgreh-lojahs Deewa preekschâ.

No seemas fwehtkeem lihds swaigines deenai irr 12 deenas; bet wezjee Wahzu pagani rehlinaja pehz naktim; pee winneem bij nakts deenas mahte. No schihm 12 fwehtahm naktim, kurrâs paganu deewelki aplahrt effoht staigajufchi, gribb nu simecht, kahds laikâ tannis nahkofschs 12 mehneschs buhschoht. No weena siphola isgreesch 12 plahnas schkehlites (gabbalinus), kas tad nosimejoht tohs 12 mehneschus. Ifkatrà schkehlitè nu eeleek gabbalinu fahls, kurrâ schkehlitè fahls kuhst, tanni mehnesi dauds leetus lihshoht, kurrâ ne kuhst, tanni mas lihshoht!! Zitti mahnu zeentitaji fakla, kad wirs ne-iskulteem sirneem wahrtootes un tohs sirnus, kas tahdâ wihfè tohy iskulti, pawassarâ pee sirnu fehlas peberroht, tad fchee labbi padohdotees! Kad jauna gadda nakti peelej glahfi ar wihnu, un wihns glahfè pahri eet, tad nahkofschâ gaddâ wihns labbi isdohfchootes!! Daschâs weetas irr mahnu eerad-dums, newainigu behrnu deenâ (28tâ Dezemberi) kohkus ar rihtstehm pehrt, lai tee dauds auglu nesfoht. Alf tawas mulkibas!! Zittâs weetas tai paschâ deenâ wihrischki strahpe seewischkus un fee-wischki atkal wihrischkus ar rihtstehm, warrebuht par atgahdashanohs pee ta breefmitiga darba, fo Gro-dus pee teem newainigeem behnineem liffe padar-riht! — Tad pee dascheem laudim irr tahdi jalkami wahrdi: Salki seemas fwehtki, balta leeldeena, un „Gaischa seemas fwehtku nakts, tumfschi (t. i. pilni) schluhni. Kad wifsichakâ deenâ falsst, tad palifschohht labbiba dahrga; kad ne falsst, tad lehta.“ Sweedru semmè daschi seemas fwehtkôs zepf kara-fchas, kas kâ kuilifchi isfkattahs; kuilis jaw no wezjeem paganu laikeem nosime augligu buhschanu! Geksch tahm 12 naktim no seemas fwehtkeem lihds

swaigines deenai ne warr neweens zilweks ar nupat smehreteem sahbaakeem kuhiti eet, jo tad tohpoht loh-pi apburti. Tad ta gudriba!! Bet kad seemas fwehtku nakti sagtu feenu lohpeem dohdohht ehst, tad lohpi labbi padohdotees! Jhsta saglu tizziba! Sagli isgudro sewim tahdu falkamu wahrdu: „Kas seemas fwehtkôs, jaunâ gaddâ un swaigines deenâ sohj, un ne tohy nokerts, warr wiffu gaddu droh-fchi sagt!! Kamehr Wahzjemmè, paschâ seemas fwehtku nakts widdâ wiffi lohpi uszellotees, gribbedami fawu radditaju gohdaht, tamehr Sprantfchu semmè sirgi, wehrfchi un ehsefi woi nu par to fliktu kohpfschanu fuhdsotees jeb to labbu usteizohht! Wahzjemmè fakla behrneem, ka tas behrns Jesus nahloht us ehsefi jahdams, un fchee tad iskaisa feenu preeksch durwim, fo ehsefim ehst!! — Mel-lenburgâ mulka awju ganni labba wellu peeminnoht seemas fwehtku wakkarâ, nekâ wilku, jo peemin-nehts tas arri drihs nahloht awju kuhiti!! Zittadi kad wilku fastohp, tad laimi nosimejoht; bet kad sakkis pa zekku pahrezz, tad atkal nelaimè!! Redfi kahda aplama tizziba! Tad wehl irr dauds mahnu tizzigas dohmas preeksch prezefchanahs. Meitas noleek ifkatrà istabas kaktâ weenu sipholu un dohd fcheem fawu bruhdganu wahrdus; kuresch siphols lihds swaigines deenai dihft, tas bruhdgans winnu gribbeschoht prezefht; kad neweens nedihft, tad neweens to ne prezefchoht. Zittas atkal neffa maises gabbalinu wiffu pirmo seemas fwehtku deenu asotè. Wakkarâ gulleht eedamas leek maises gabbalinu ap-paksch galwas un fakla: „Kad rihtâ no maises kas nodruppis, tewis tad nahkofschâ gaddâ isprezefhs, kad maises gabbalinfsch weffels kâ bijis, tad wiffa zerriba pagallam!!! — Daschâs weetas Kurfemmè muhsu Latweescheem meitschas seemas fwehtku jeb jauna gadda wakkarâ welk no schaggaru tshuppas schaggaru; kad schaggars irr taisnis un kupls, tad bruhdgans weffels, siprs un baggats, kad lihfs un plifs tad flimmigs un nobbags! — Kad jauna gadda wakkarâ uggumi istabâ eenes, kurrâ zilweka ehnaï tad galwas naw, tam tanni gaddâ jamirft!! Zitti leek sahli us galdu, kad fals kuhst, tad jamirft, kad ne kuhst, tad zerriba wehl dshwoht! (Gur gudras, tizzigas meitas!!) Kad seemas fwehtku nakti us krusa zekku eet, tas wiffu warr finnaht

dabbuht, kas nahkoshâ gaddâ notikschoh! Ko jauna gadda nakti sapno, tas noteekoh! Wehl irr dauds jittas tahdas aplamas un grehzigas mahau tizzigas nekristigas dohmas starp nemahziteem laudim, ko schein iststahstihht gan naw wehrts un tizzigam par nopuhshanohs. Gebchu ta leelaka pufse to gan til par johkeem darra un runna, tomehr lai ikweens apdohma, ko Pestitajs Matt. 12, 36 falka: „Bet es jums salku, ka par illatru weltu wahrdu, ko tee zilwek runnahs, teem buhs atbildefchanu doht sohda-deenâ.“ Bet kâ tad lai darra, kad ir mums tahs dohmas prahtâ eenahl jautahht, kas us preekschu notiks? Lai tad zaur firnigu luhgshanu no Deewa wissu labbu isluhdsamees un lai pasemmigi un tizzigi gaidam, ko Deews Tehws dohs. Lai falkam ar Dahwidu: „Bawehtli tam Kungam sawu zeklu un zerre us wiinu, tad winsch gan darrihs.“ (Dahw. ds. 37, 5). Lai falkam tizzigi: „Ne mans, bet taws prahts lai noteek.“ (Matt. 25).

J. K.

Kungs un fullainis.

Kahdâ pilsatâ aplam baggats Gulenderis dshwoja. Bij zittadi labs wihrs, ja tikkai sawas leelas dusmas buhtu spehjis sawaldihht. Neeka leetina wiinu drihs eekaitinaja, un kas tad preekschâ atgaddijahs, ar to tad sitte un spehre, kuhle un daussja. Sullainim bij allasch kunga dusmas japanesh, un kam tas ne patikke, tas drihs deenastu aistahje. Tâ arri nesenn kungs sawu fullaini dusmas labbi fasittis, aisedsinne prohjam. Altnahze zits, kas pee kunga par fullaini gribbeja eestahht. Bet kungs papreeksch tâ fazzija: „Du mannim itt labbi patihhti un es tewi labpraht par fullaini gribbu peenemt. Bet man tew wisepirms jafalka: Ikkatram zilwekam sawas ihpaschas wainas, arri mannim tahdas peenihht. Itt ihpaschi es drihs dusmigs paleeku un neeka wainas deht fullainis no mannim par falku un galwu dabbu, daschuris to arri ar kahjahm speerru un ar nuhju wiinna mugguru labbi isgehreju.“ — „Tad gan pee jums ne warru palikt.“ — „Bet wehl ko. Kad tâ dusmas sohdu, tad arri aismaksaju.“ — „Woi tâ tas irr? Woi juhs zeen. kungs maksajat?“ — „Sinnams, kahds kleeseens, tahda nauda. Par

labbu fullaku 1 dahlderi, par spehreenu ar kahju 2 dahld. un par makligu plikki 5 dahld. Un tâ tad — ja laime gaddahs — par mehnesi libds 100 dahld. warri nopelniht.“ — „Ja til dauds naudas par mehnesi pee jums warru novelniht, tad labpraht paleeku.“

Gesahkumâ fullainim itt labbi gahje. Kunga sitteeni wiinna makku pildija. Sullainis katra mehnescha beigâs skaidri usraktija, zil plikke, zil fullaku un zil kahjas spehreenu par mehnesi bij dabujis un kungs ristigi aismaksaja. Pehz kahda laika kungs nomannija, ka dusmahm waku palaudams, tahs jo deenas leelakas palikke un wiinam dauds naudas istehreja. Winsch arri to labbi nopratte, ka zilwekam peenahkâhs prett sawahm kahribahm karroht. Kungs swehti apnehmahs zil spehdams sawas dusmas sawaldihht un ja tahs zittadi ne spehtu uswarreht, tad zepuri panemt un tulihht laukâ eet. Gesahkumâ gan gruhhti gahje. Daschs spehreens dusmas issprukke, ko pehzak lehnâ prahtâ gauschi noscheshloja. Bet pamasam dusmas rimme un fullainis nei fullakus, nei plikkus, nei kahju spehreenus no kunga wais ne dabbuja. Sullainim tas itt ne buht ne patikke. Nauda bij wiinna Deews, manta wiinna wisemihhtakais draugs. Kas par to, kad arri needre mugguru misoja, jeb kunga warrena rohka par labbo un kreiso pufsi plikkeja? Kad til nauda rohkas nahze, tad jau bij deesgan. Jo wairak nu kunga dusmas rimme, jo masal fullainim peknas raddahs. Kahdu reis bij netihshchi kungam dahrgu glahsi sapleshis un nu teescham dohmaja no kunga kahdu spehreenu dabbuht. Bet nekâ! kungs bij un palikke meerigs. Ko nu darriht? Winsch eefahka ar kungu par scho leetu runnahht: „Zeen. kungs, juhs gan laikam buhsheet flimmi palikkuschi?“ — „Ne esinu wis flims.“ — „Kapehz tad juhs manni wairf tâ ne dauseet un sitteet, kâ no eefahkuma to darrijeet?“ — „Tas naw pareisi kad tâ darru, jo tas tew gauschi sahpu.“ — „Par to jums naw behdas; juhs jau mannas sahpes aismaksajat.“ — „Ir tad to ne darriechu.“ — „Jums warribuht ta maksja par dahrgu leekahs buht. Altlaidischu dauds lehtaki. Gribbu par fullaku jeb kahjas spehreenu til pusedahlderi un par plikki 1 dahld.“ — „Medsefim kâ buhs.“ —

Wägahje atkal neddeka pehz neddekas, bet sul-
lainis itt neko wairé ne eepelnijahs; jo kungs wairé
ne fitte un ne fitte. Kadhà rihlà, kad kungs fawà
kambari Awises lassija, fullainis eenahzié, fazzija:
„Do ne buhtu dohmajis, ka juhs, zeen, kungs, til
flohpi buhtu palikkufchi. Juhs manni nemaí wairf
ne fittat.“ — „Gij prohjam, ko tu muldees?“ —
„Ne eeschu wijs, zeen, kungs; jums waijag manni
pehrt, jo tas irr muhsu lihlumà. Daggadin fa-
plehsu juhsu wijsdabrgako purzellana pihpi; nu taf
esmu pehreenu pelnijis.“ — Kungs labbi nomanni-
jis, ka fullainis to bij tihfchi darrjis — dohma-
dams zaur pehreenu labbu teefu naudas dabbuht —
palikke taggad pateesi tohti dusmigz, sagrabhe fa-
wu needru, nosuffkaja neganti fullaina mugguru
un to bes itt nekahdas atmalkas aisdinne prohjam.

Vihdsiba.

Kurmis no semmes islihdis apskattijahs tahs lee-
tas pee debbes un spreede, ka mehnefs un mahfo-
nas effoht weenu augstumu. Un tatschu tà naw.
Jo mehnefs kahdas peezedemits tuhst. juhdses aug-
staka pah mahkonahm. Tà eet, kad spreesch, ko
ne saproht. B—nn.

Jauna gabmata.

Jelgawà nupat drukkata pee **Steffenha-
gena un dehla** un pee wisseem grabmatu pah-
dewejeem dabbujama:

„Bischu grabmatina,“

jeb:

Ihfa pamahzischana,

ka bittes Kursemmè un Widsemmè jakohpj, farak-
stita no Dalbas mahzitaja G. Kupffera. (Ar wee-
nu biltschu kahpeli.) 56 lappas eesetas maksa 20
kap. f.

Bischu draugs un sinnatajs Launiga bischu grab-
matina gruntigi pabeluhkojis, no jauna pahrtai-
jis un wehl peelizzis daschu mahzibu, ko pats par
derrigu atraddis, un arri wehl klapt rahdijis, ka
pats leelakais bischu meisteris Wahzemmè, Dzier-
zons, mahza bittes kohpt. Tizzam ka bitteneekeem
buhz tohti derriga grabmatina. **Schulz,**

Latw. draugu beedr. wabrà.

Sluddinaschanas.

Tittelminde muischà, 7 werstes no Jelgawas,
egles malku, baltus un fabrtas par lehtu naudu warr
dabbuht pirkt. 2

Divi waggares ar labbam parahdischanahm warr
par Jurgeem 1861 deenestu dabbuht, un arri, ja
grihb peerakstitees. Tamdeht japeesakkahs pee Nun-
dah-Wirsites muischas waldischanas, jeb Jelgawà
pee rahtskunga Neumanna, Esera eelà.

Apprezjeti kalpi warr dabbuht par Jurgeem
1861 deenestu us lohnu un deputatu, un arri us sem-
mi eesch mahjahm, ka arri puifchi un meitas par
labbu lohni deenestu warr dabbuht, un ja grihb peerak-
stitees, 2

Rundahl-Wirsites muischà.

Sta Dezemberi wakkarà no Rahtskrohga pee Jelgawas
nosagis tappis weens gaischi farkans (Fuchs)
sirgs ar baltahm krechpehm, 7-8 gaddus wegs, ar plattahm
kruhtim, ar stahwu kruftu, kad kahdu laiku stahwejis,
tam palikke wakkal-kahjas refnas, un stahweja ar lihsu
mugguru wissas 4 kahjas farantas, — ar ragguhm un
kreewu raswalu, un Calenderu sirga-rihkeem (schirrehm)
eejubgtu. Kas eerahda fur sirgs dabbujams, dabbuhs no
Schlaguhnes degga 25 rbl. pateizibas naudas. 2

No Leel-Gezawas muischas waldischanas tohp
sluddinabts, ka 13 krohqi un ta Klawa-meschakunga-
muischa ar semmi, plawahm un weenu schenk tanni
5tā Webruari 1861 us arrenti isfohliti un no-
dohti taps. Arrentes-mehwejt sapulzinafees tanni no-
listā deenā agri un warr to stannu par tahm nolifschanahm
tad un arri agrak schē fanemt. 3

Leel-Gezawà, tanni 19tā Dezemberi 1860.

Muischas waldischanas.

S i n n a.

1) No firds pateizam par teem 6 rubl. 20 kap., kas no Dohbeles Latweeschu draudses pee mums atsubti-
tas preeesch mibl. tizzibas beedreem **Nihta-Sibiria**, un par 1 rubl. 25 kap. no Nihzes dr. preeesch **missio-
nareem**. — Pateizam mibl. f. d. b. g. par teem 3 rubl. preeesch **missionareem**, **Sibirtas** tizzibas bee-
dreem un **Vihbeles beedribas**. 3.

2) Tawat pateizam par teem 13 rubl. 75 kap., kas no Dohbeles prahwesta aprinka draudsehm preeesch
missionareem atsubtiti tappuschy pee mums. **Mitlowsky,**

Kalnammuischas mahzitaja.

B r i h w d r i f f e h t.

No juhymallas-gubernements augstas waldischanas puffed: Collegienrath G. Blasse, Zensor. Jelgawà, tal 19. Dezemberi 1860.
No. 216.

U w i s c h u

Missiones

Nr. 26.

peeliffums.

S i n n a s.

1860.

Wozu gaddu beidscht.

Muhsu fcha gadda missiones zetsch atkal irr istaigabts. Tahsch tas zetsch gan bij. — jo juhs ar manni, mihtee missiones draugi, effeet nogahjuschi us karsta Awrikas semmi un apluhlojuschi ir Madagaskares fallas laudis, ir tohs nabbaga Mohrus Awrikas wakkara-pusses juhrmallâ, un behdas un preekus mehs effam redsejuschi; behdas pee Madagasscheem, fur ais waldineeku negantibas un firde apzeetinaschanas tahs Kristum jaw atwehrtas durwis atkal aisflehgtas un lihds schim wifs puhlinfch leekahs pawelti bijis; — preekus atkal redsejam pee nabbaga Mohru tautas, kas wehrgu buhschanâ un grehku tumfibâ kalpinata, pamasam jaw fahf baudiht to dahrgu swabbadibu to Deema behrnu; ihpaschi Sierra-Leoni dabbujam pasiht, ka tohs ugguns-kurrus, no kurren Deews tas Kungs sawu wahrdu gaischumu leel tahfal un tahfal atspihdeht Awrikas paganu tumfibai. Zaur behdahm un preekeem mehs redsejuschi ta Kunga wehstneeschus staigajam sawu zellu, un mehs, — sawâ weetinâ fehshocht un to wiffu lassocht, woi mehs to par laika kawelli ween turrejuschi, jeb woi muhsu firdis tappe apbehdinatah ta Kristus wehstneschu behdas un grubtumus dsirdocht un redsoht, ka tas tumfibas spehks wehl warren leels pee paganeem un Deewam schehl arri pee Kristiteem, un atkal eesfluschas no swehta preeka, kad dsirdejam, ka weetu weetahm pehz grubtas zibnischanohs ta Kunga karrotaji irr dabbujuschu weenu uswarreschanu pehz ohtras? Woi mehs effam preezajusches arri par weenu paschu dwehfeli, kas atgreehta no paganu tumfibas pee Kristus gaischuma? Draugi, es ne sinnu ka juhs dohmajeet, bet man ta rahdahs, ka taf wehl wiffai dauds mehs ne warram usfeiltees, jeb-

fchu gan arri schinni gaddinâ muhsu Latweeschu draudses Widsemme un Kursesemme ne irr pawelti dsirdejuschas tahs missiones sinnas muhsu Awises un sawa mahzitaja luhgschanas un pamahzishanas, jo daschs labs graffis no muhsu mallahm irr salafsihts un aisfuhthits paganeem un missionareem par labbu us Leipzig pee muhsu Luttera tizzibas missiones beedribas un pee zittahm beedribahm. Par to patizam Deewam un jums, mihtee missiones draugi, no wiffas firde. Bet woi wiffi, kas sawu artawu mettuschu, to darrijuschu ar ihstenu firde preeku, woi winni tohs swehtijuschu ar karstahm tizzibas luhgschanahm? Woi zitti ne buhs, kas irr apnikfluschu, kas to pirmo mihlestitibu irr atmettuschu. Draugi, es to ne sinnu, bet Deews to sinn, un Deewu es luhdsu, ka winsch muhsu firdis jo deenas jo wairak gribbetu uspuhst to mihlestitibas ugguni, ka neapnikfluschu strahdajam pee winna walstibas wairofchanas. Redfi, winsch mums demis sawu Dehlu, mehs us seemas swehtkeem to no jauna effam usnehmuschu par sawu Kungu un Pestitaju. Lai tad nu zaur winna schehlastibu jo deenas arri zaur mums noteek, ka irr fazzihts (Zahn. parahd. 12. 10): „Taggad ta pestifchana, un tas spehks, un ta walstiba muhsu Deewam un winna Kristum kluusi! To palihds, Kungs Jesus! Amen. Or.

Londones pagani.

Kad pa Londones eelahm staiga, tad tur ne ween itt wiffas Giropas wallodas dsird runnajam, bet schurp un turp fateel arri kahdu melnu jeb bruhnu zilweku, paganu, kas no Awrikas, Indias, Aihnas, Jaun-Seelantes un zittahm tahlahm semmehm atnahzis, sawu tehwa wallodu runna. Tahdu sweschineeku buhs tur kahdi 5 lihds 6 tuhft. Gan

masé pulzinsch no scheem peederr pee kristigas tizzibas. Leelaka dalka irr pagani un Muamedaneri (Turku tizzigi). It gaddus leels bars ar Gnlantes fuggem schurp atnah; zittus atkal Gnlenderu kungi no fweſchahm semmehm mahjäs nahfdami par ſullaincem un behrenu auklehm libds wedd, wehl zitti fweſchas semmes Rehninu weetneekeem libds atnahf daschi atkal andeles un zittas darrifchanas dehl Londoné atgaddahs. Nudes Rehnineenei-atnahze libds us Londoni 130 paganu wibri un ſeewas; zits Indias leelskungs pahraſ par ſintu tahdu paganu bij libds panehmis. Un tibri brihnumis! Londoue iſfuhta itgaddus 50 libds 60 miſſionarus us tahſahm paganu semmehm, bet to nemas ne eeſkatta, ka mahjäs plaujama deefgan. Naw wiſſai ilgi, ka neweens par ſchihm paganu dwehſelehm ne gahdaja. Rahds kristigs zilweks apmekleja ne ſenn Indias Muamedaneri un ſahke ar ſcho par winna dwehſeles iſglahbſchanu zaur Jeſu Kriſtu runnaht. Sweſchineeks ſkattijahs ar plattahm azzim un brihnedamees atbildeja: „Jau ſeptito reiſt us Gnlanti eſmu atnahjis, un taggad atkal 5 mehneſchus Londoné dſihwoju, bet libds ſchim naw neweens zilweks nei puſſchu plehſtu wahrdinu ar manni runnais par Jeſu Kriſtu.“ Tahdi fweſchineeki no tahſahm paganu semmehm us Londoni atnahſufchi jo drihs pohſta un grehku zellós eekriht. Tè teem tik daudi fahrdinaſchanas un wiſſchanas usmahzahs, kahdas tee ſawâ ſemmè itt ne buht ne paſſiſt. Naw brihnumis, ka tad tahdi zilweki — kam tizzibas brunas un gaischibas eerohſchi trubkſt — riſſchanâ un plihſteſchanâ, gukkâs un neſchliſtibâ ſtaiga. Daschs pagans, no Gnlantes mahjäs pahrnahjis, ar ſchauſchalahm no tahs weetas runna, fur pohſta eekrittis, fur ſawu weſſelibu paſaudejis un ſawu heidsamo naudas graſſi iſtebrejis. Bet lai neweens to par blehnahm un neekeem ne turretu, tad druſzin grihbu paſtahſtib no tahdahm leetahm, fo kahds miſſionaris uſrakſijis, kas Londoné pee ſcheem paganeem ſtrahda.

Wiſſuleelakais paganu pulks Londoné irr matrohſchi un fugga-puiſchi. Wakkarôs no pulkſten 5 libds puſſnaktei winnus atrohd tahdôs beädeewigôs nammds, fo ſchè pee wahrda ne grihbu peefaukt. Gnlantes matrohſchi tohs tur aiſwedduſchi us riſſſchanu un plihſteſchanu, us mauzibu un neſchliſ-

ſtibu, us rahſchanohs un kauſchanohs. Atkal zittur reds eelas tihrijam jeb nabbagôs eijam; wehl leclu pulku atrohn eekſch nabbaga-nammeem, zeetumeem un laſaretehm.

Gesim papreeſch us fuggi. Tur ſchee paganu matrohſchi turr ſawâ ſirdi atreebſchanas dohmas un gaudojahs par to, ka winni us juhras neſchehligi wahrſſinati tohp. Weens eet ar ſalihluſſchu muguru, jo ta winnam ſilli-melna ſaſiſta. Ohtré ſuhds, ka winnam ſohbi ar lehdi iſſiſti. Treſchais brehz un rahda us ſawahm waſtim, fo no ſitteeneem un kullakeem dabjujis. Beezi guſt ſlimmi, jo tee neſchehligi ſakauti. Pagani ſuhds par to pee Gnlenderu teefahm, bet nekahdu taiſnibu ne dabbu. No duſmahm tee paſchi uſkriht fugga kapteinam wirſu un ſcho tà ſaſitt, ka wihrs tibri puſſmirris guſt. Iſchetrus no ſcheem leelakeem nebehdneekeem tulſht us zeetumu aiſwedd. Steigſimees pee upp-mallos, fur diwi Kineſeri ſawas ſkunſtes rahda. Weens noſtahjis pee dehku ſchohga, rohkas un kahjas iſplehtis; ohtré 10 ſohkus nohſt atgahjis, ar aſſeem naſcheem gare winna rohſahm, kahjahm, galwu un wiſſu meeſu tik tuwu naſchus dehtôs mett, ka kad iſchis atſtahj nohſt ar naſchu duhreeneem iſtaſiſtu zilweka bildi warr paſiht. Irr gan iſsmannigs ſweedejs. Baſtaigſim wehl druſzin tahſaki — itt ihpaſchi pa rahm eelahm, fur pagani dſihwo. Schee nammi irr ihſteni grehku un negantibas allas. Auſim ne tiſt tohs lammaſchanas un lahſlu wahrduſ dſirdeht, azzim ne grihbahs winnu negantibas redſeht. Muſſikanti maktigi ſpehle un pagani jo maktigi danzo. Zitti atkal peedſchruſchi rahjahs un kaujahs. Rahdu Kineſeri wedd patlabban us zeetumu; jau 6 reiſ ſas tur eekſchâ tuppejis, wehl naw deefgan. Winkſch ne warr un ne warr ſagſchanu atſtaht. Taggad tam noſpreeſts 4 gaddi zeetumâ fehdeht. Geſtreij 8 fuggi ohſtâ. Tulſht brahlſchi klaht, kas paganus us ſawahm pohſta weetahm aiſweſt labbina; un ſchee naw wis tik ſlinki winnu labbinaſchanahm paſlauſht. — Jo breeſmigi klahjahs behrenu kohpejahm un auklehm, kas no paganu semmehm atweſtas. Gan daschas atkal us ſawu tehwa ſemmi aiſeet, bet zil tad to irr? Leelaku dalka atlaiſch, tad behreni paugauſchi, lai nu meitas ſinnahs, fur uſturu warr atraſt. Dauds, dauds tad paleek par —. Piljata

missionaris weenâ weetâ 28 tahdas atradde. Wehl warretu dauds fo par nabbagu-, flimneeku- un zee-
tuma-nammu notikkumeem pastahstih, bet lai pee-
teef. Scho dsirdejis, tu gan waizasi: Woi tad
neweens par scheem nabbaga paganem ne-apsche-
lojabs? Woi neweenam us to firds ne dsennahs,
schis pasudduschas dwehseles glabht un no pohsta
israut? Baldees Deewam! preeksch ne fenn gad-
deem Londonê tahdu nammu uszehle, fo par „swe-
schineeku mahjas-weetu“ nosauze. Schim darbam
naw swehtiba truhfufi. Behrnajâ gaddâ, tai 6ta
Zuhni swinneja tur gaddu swehtkus un sinnu is-
laide, fur ta bij raffihts: „Tadeht schis nams us-
zeltâ, lai pagani, kas no sweschahm semmehm at-
nah, schè par lehtu naidu warr dabbuht labbu
ruhmi, spehzigu bairibu un gohdigu dsihwi. Kat-
ram, kas schinni nammâ gribb mahjoht, par ued-
delu pufstrescha rubuta jamakja. Par to winsch
dabbu trihs reis par deenu ehst, apkohpschannu un
sahles flimmâs deenâs, drahnu ismasgafschannu,
naudas un mantas drohschu paglahbschannu, grah-
matas un naudas aisfuhstischannu saweem raddeem
tahtumâ u. t. j. pr.“ 884 pagani bij par gaddu
schinni nammâ mahjojuschi un 857 naktemahjas
dabbujuschi. Sweschineeku mahju-weeta par gaddu
bij 22 tuhft. 368 rubetus eenehmusi un 21 tuhft.
198 rubulus isdewufi. Arri par to gahdaja, ka
laudim ildeenâs no Bibbeles kahdu nodaku islastija
un teem Deewa wahrdu isstahstija. Jau preeksch
3 gaddeem Londones pilfata missione strahdneeku
isfuhstija arri pee teem paganem, kas sweschineeku
mahju-weetâ ne atnah. Missionaris ar leclu puh-
linu daschas wallodas mahjijees runnaht, lai scheem
laudim no ta krusâ fista warretu sinnu doht.
1858tâ gaddâ winsch pufstrescha tuhft. tahdus
paganus apmellejis un winnus pee Deewa walstibas
aizinas; bet til 1 tuhft. un 95 no scheem pee
winna mahjas anahze Deewa wahrdu klausitees.
Behrnajâ gaddâ winsch 3 tuhft. 500 paganus ap-
mellejis, teem Deewa wahrdu sluddinadams. Un
tas Kungs, kas schehligi apsohlijis, ka winna
wahrds tuffch ne atgreessijees, bet to isdarrihs, kas
winnam labbi patihl un isdohsees labbi, par fo
tas irr fuhstih, tas arri sawu swehtibu schim dar-
bam peeschlirs.

Zhstena pateifschana.

Weens Sprantschu mahzitajs, kas igus gaddus
pee Indu tautas bij strahdajis, scho notikkumu stah-
sta: „Kahdâ wakkara es ar wairak draugeem zere-
dams, usdsirdu meshâ waimanadamu balsi. Mesh
us to weetu nogahjam, fur ta balsè bij dsirdama,
un atroddam weenu wezzu Indu, kas tâ kâ us sa-
wu mirschanas stundu buhtu fataisijees. Gesahlu-
mâ winsch ar mums nemas ne gribbeja runnaht;
bet pehz kahdu brihdi tâ fazzija: „Schorihl, kad
faule lehze, dewohs es zellâ un zerreju wehl wakkara
mahjas pahrnahht; bet taggad es esmu apmaldijees
un ne warru tahtaf tift. Schè manni tshuhstas,
nikni swehri woi kahds eenaidneeks nokaus. Al,
manna nabbaga seewa, manni nabbaga behni!“ —
Mums tas wezzais bij gauschi schehl, un es winnu
luhdsu, lihds ar mums nahht. „Bet tu jau manni
ne pasihsti!“ winsch atbildeja. „Tas arr naw wai-
jadfigs,“ es fazziju, „nahz til lihds!“ Winsch
nahze mannim lihds, un kad tas bij pa-ehdis, ce-
rahdiju es winnam kahdâ kambariti gullamu weetu.
Ap pufsnakti es zaur trohfsni no meega tiffu is-
trauzehs, un mannim isliffahs ka Indus no gultas
zeltohs. Es isbihjohs un itt usmannigi klausijohs.
Ko nu darrija wezzais? Winsch gulleja us saweem
zeffeem un luhdse Deewu tâ fazzidams: „Deewâ!
es tewim pateizu, ka ta faule us manna zella irr
spihdejus; es tewim pateizu, ka tshuhstas manni
naw eewainojuschas, ka plehfigi swehri manni naw
aprihjuschi un neweens tauns eenaidneeks man naw
skohdejis. Es tewim pateizu, ka tu mannim scho
wihru effi lizzis atrast, kas manni sawâ dsihwolli
irr weddis. Al Deewâ! kad schis sweschais, jeb
winna draugi un pehznahfami zellâ dohdahs, tad
dohd winneem arri faules gaischumu, pasargi win-
nus no tshuhstahm, nikneem swehreem un eenaid-
neekem; un ja winni nomaldijuschees zella-mallâ
gull, tad fuhsti winneem weenu wihru, kas tohs
usnemm sawâ nammâ.“ — Ta bij ta wihra luhg-
schana; un es luhdsu: „Schinko mannim, af
Deewâ, sawâ paradibse weetu, fur es schim paga-
nam lihdsaks warru sehdeht.“ R. U.

Missiones laiks.

Bawaffaras laikâ mihta faulite jo spohschi spihd.
No winnas siltuma sneegs un leddus pamastinam

iskubst un semme jo deenas jo wairaf atlaischahs. Strautini un uppites burbutodami fkreij, semme apgehrbjahs sawds salkds swahrkds, pulkites gresnojahs sawa glihtumä un kohli irr ar seedeem lä behrtin apbehrti. Wiffur jauna dshwiba rahdahs. Woi täpat arri naw ar missiones darbu? Kad tas ihstais laiks irr atnahzis, tad arri tur fahl Deewa wahrds spehzigi wairotees. Kristigas tizzibas gaischa faulite ar faweem starreem taggad lihds wiss-tahlakahm paganu semmehm aissneeds un tur paganu firdis ar Deewa wahrdu un swehtu tizzibu is-puschko. Faulas dshwibas uppites no daschahm weetahm istekl, tur paprecksch bij tufneschi un pohsta weetas. Taggad irr tas labs un tas peenem-migs laiks, un arri us paganeem simeejahs ta Apu-stula Bahwila wahrds: Taggad irr ta stunda zel-tees no meega; jo taggadin muhsu pestischana irr tuwalu nekä kad meh's tizzejam (13, 11, 12). Gan arri zittes gaddu simtenos kristiga draudse ar missio-nes darbu publejahs, bet tillai rettu rettäs weetas fcho darbu kohpe; toreis wohl ne bij schi leeta pee kristigas tizzibas laudim til stipri eesaknojusees. Tas ihstais missiones laiks irr taggad atnahzis un tur tik ween kristiga tizziba atrohдахs, tur arri par to firsnigi ruhpejahs, tohs paganus pee ta ihstena ganna aizinaht. Kalenderu, Skohtu un Iheru semmē irr 14 leelas missiones beedribas, Seemel-Amerikā 16, Bahzsemme un Schweizeru semmē 8, Sprantschu semmē 1, Ollantē 1 un Norwegeru semmē 1. Schim leelajahm missiones beedribahm irr dauds tuhst. paligu beedribas un dauds tuhst. draugu. Masä Wirtemberges walsti ifgaddus lihds 50 weetas missiones swehtlus fwinn un no schih's semmites gan wissleelakais missionaru pulks pee pa-ganeem aiseet. Baijeru semmē — fur 860 drau-dses — lihds 800 draudses sawas dahwanas precksch missiones samett. Arri pee mums Kursem-mē un Widsemmē, ar missioni stipri darbojahs. Un warram gan no wiffas firds preezatees, ka Lat-weeschdi ar missiones sinnahm wairaf eepassuu-schees, jo baggati sawas dahwanas arri precksch schi swehta darba pasneeguschdi, lai Deews taptu paugstinahste starp teem paganeem un ta Runga Jeshs Kristus walstiba winnu starpā waitotohs.

Sluddinaschanas.

Dsimtsfinga muischä Liguma, Leifchds, Schanlu aprinki, trihs juhdses no Schaukeem un trihs juhdses no Janischkeem, no 23 fchas Aprika deena 1861 ar pilnigi Juwentariumu un ar pilnigi cetaistu kalpa-buhfchanu taps isdohta us arrenit us dauds gaddeem. Pee tabs muischas un lohpu-muischas peeder 441 pub-ra-weetas wisslabbas arramas semmes, 210 pubra-weetas plawu pee uppes, 540 pubra-weetas mescha-gan-nesku un 27 pubra-weetas ahboku un faktu dahsu. Skaidras nandas cenahschanas nahl no weena fahdscha (wilsatina), no diwi krehgeem, no labbi cetaista allus-bruhfcha un no weenahm uhdens-fudmallahm (drienawahm). No pascha mescha dabbu to wajadsigu malku un buhwe-janus kohlus. Klaktakas sianas par schih's muischas is-dohfchanu us arrenit dabbutamas lihds 1mai Webruara deenai 1861 pee 2

Ligumas muischas waldischanas.

Tittelmindes muischä, 7 werstes no Zelgawas, egles malku, bakus un fabrias par lehtu nandu warr dabbut pirkt. 1

Diwi waggares ar labbahm parahdschanahm warr par Jurgeem 1861 deenestu dabbut, un arri, ja griib peerastitees. Tamdehl japeesakkahs pee Run-da hl-Wirsites muischas waldischanas, jeb Zelgawä pee rahtsfinga Neumanna, Esera eelä.

Apprezjeti kalpi warr dabbut par Jurgeem 1861 deenestu us lohnu un deputatu, un arri us sem-mi ecksch mahjahm, ka arri puifchi un meitas par labbu lohni deenestu warr dabbut, un ja griib peerastitees, 1

Rundahl-Wirsites muischä.

Sta Dezemberi walfarä no Rahtskrohga pee Zelgawas nosagts tappis weens gaischi farkans (Fuchs) sirgs ar haltahm krehpehm, 7-8 gaddus wejs, ar plattahm krehtin, ar stahwu krusu, tad kahdu laiku stahwests, tam palikke pallak-lahjas refnas, un stahweja ar lihku mugguen wiffas 4 lahjas farantas, — ar raggahm un kreenu raswalu, un Kalenderu sirga-rihkeem (schirrehm) eejubgtu. Kas eerahda tur sirgs dabbutams, dabbut no Schlaughnes degga 25 rbl. pateizibas naudas. 1

No Leel-Gezawas muischas waldischanas tohp sluddinahts, ka 13 krehgi un ta Klawa-meschakunga-muischä ar semmi, plawahm un weenu schenki tanni 5tä Webruari 1861 us arrenit isfohliti un no-dohiti taps. Arrentes-mehmejt fapulzimasees tanni no-lifträ deenä agri un warr to sianu par tabu nolifschanahm tad un arri agral foh sanemt. 2

Leel-Gezawä, tanni 19tä Dezemberi 1860.

Muischas waldischana.

Brithw driffleht.

No juhermalles-uberelements angstas waldischanas puffes: Collegienrath G. Blaesé, Jensor. Zelgawä, tai 26. Dezemberi 1860. No. 219.